

Gospodarske stvari.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 10. V eni skrinji imel sem čez zimo več ovsa shranjenega, bodi-si da je bil v vlažnem stanu spravljen ali je pa kateri drugi vzrok, oves je postal tako zaduhljen, da ga konji ne marajo zobati. Prezračenje ne pomaga nič. Ali je mogoče oves na drugi način izboljšati? (R. R. v B.)

Odgovor. Zaduhljivi oves, kakor vsako drugo tako pokvarjeno žito se tako-le popravi: Žito se pomeša s stolčnim ogljem ali ogljeno moko, katero se pri ogljarjih ali kovačih skoraj zastoj dobi. Z ogljem namešano žito pusti se 14 dni ležati, ter potem na taki žitni čistilnici očisti, ki z vetrom dela. Tudi opere se lahko potem žito, a treba ga je skrbno posušiti.

Vprašanje 11. Uže dalj časa postane mi vsaka smetana, ako je le nekoliko časa hranim, grenka. Kaj mi je storiti? (D. v S. na Dolenjskem.)

Odgovor. Ako smetani po malem 30—40 gramov soli na liter dodaste, ne postane tako hitro zopet grenka. Surovo maslo iz solene smetane ni le boljšega okusa, ampak je tudi trdnjše. Solenje smetane tudi olajša pinenje.

O pridelovanji hmelja.

(Konec.)

Oni del rastline, kateri se za pivovarstvo rabi in zaradi katerega hmelj pridelujemo, je cvetje. Kakovost pridelanega hmelja je odvisna od pravočasne trgatve. Ko prične cvet rumenkasto zeleneti, močno dišati, med cvetnem listjem nahajajoča se moka tolsta postajati, prišel je čas trgatve; obtrgujejo se naprej zrelejše rastline.

Hmeljev cvet se mora po trgatvi varčno sušiti; to se prav dobro zgodi na prostornih in zračnih podstrešjih; za 100 kilogr. treba je $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ štirjaških metr. prostora. Med sušenjem treba ga je pridno obračati, in ko je suh, se ga spravi na kup ter se ga z rjuhami pokrije. Ako se pa hmelj dalj časa hoče spraviti, treba ga je v zaboje, kateri imajo vse špranje s papirjem zalepljene, dobro stlačiti.

Pridelek na hmelju od enega hektara določiti je težko, ker on še le od 4. leta naprej dobro rodi in ker se v 12 letih računi 6 slabih, 4 srednje in 2 dobri letini; povprečno se računi na hektar 10—12 metr. stotov hmeljevega cveta in 60 metr. stotov trstja in listja.

Sledeča pregleda naj čast. bralce podučita v potrebi dela in denarja pri pridelovanji hmelja, ako računimo, da so vrste in rastline med seboj ena od druge 160 centimetrov oddaljene:

I.

Prostora ima vsaka rastlina . . . štirj. metr.	256
na en hektar pride rastlin	3906
pridelek od vmes sajene pese ali zelja met. stot.	70
drogi stanejo okolo gold.	586
obresti v drogih naložene glavnice	29
en hektar dá hmeljevega cvetja, če	
ena rastlina 0.035 kilogr. dá . . . kilogr.	137
" " 0.047 " " " " "	184
" " 0.070 " " " " "	273
" " 0.140 " " " " "	546
" " 0.280 " " " " "	1092
" " 0.420 " " " " "	1638

II.

Delo	Delavni dnevi					
	za 1 hektar			za 100 rastlin		
	moški	ženske	otroci	moški	ženske	otroci
Odkrivanje, rezanje in okopavanje	21	14	—	0.54	0.35	—
Vtikanje drogov	35	—	—	0.89	—	—
Vožnja in druge malenkosti skozi 9 tednov	30	30	—	0.77	0.77	—
trikratno okopavanje in osipanje	7	35	35	0.18	0.89	0.89
Izpeljanje drogov in odsmukanje trsja	21	30	—	0.54	0.77	—
Trganje cvetja	—	—	52	—	—	1.33
Sušenje hmelja	—	—	10	—	—	0.26
Spravljanje drogov	4	—	—	0.10	—	—
Pokrivanje hmelja s prstjo ali gnojem	20	20	—	0.52	0.52	—
Skupaj	138	129	97	3.54	3.30	0.62

Mlekarstvo.

Spisuje Gustav Pirc.

(Dalje.)

5. Molža na poskušnjo.

Umno mlekarstvo ne dá malo opravila; merjenje mleka je tudi zelo zamudljivo in vendar neobhodno potrebno opravilo. Da bi mleko vsake krave pri vsaki molži merili, bilo bi odveč, zadostuje nam molža na poskušnjo. Ta se pa tako-le izvrši:

Vsaj enkrat v tednu se pri vsaki molži tistega dne od vsake posamezne krave mleko zmeri, ter v za to pripravljeno knjižico vpiše. Ako se število litrov, ki se jih je tisti dan od krave namolžlo, množi s 7, izve se, koliko dá krava na teden mleka in če se tedenske svote celega leta skup sošteje, ima se povprečna množica mleka, ki ga krava v enem letu dá.

Korist molže na poskušnjo obstoji v marsičem; pregled čez vse mlekarstvo je le tedaj mogoč, ako je znana množina mleka, ki je na razpolaganje; razvidi se vpliv boljše ali slabše krme in krmilnih sredstev, ravno tako vremena, bolezni itd.

Vsako predrugačenje v kolikosti mleka ima svoj vzrok; gospodar premišljuje o tem in ko pravi vzrok najde, zamore tudi potrebno ukreniti. Z molžo na poskušnjo zamore se dobrota krav z ozirom na njih rod, starost itd. med seboj primerjati; izve se, katera krava je najboljša molznica, od katere se bode o svojem času tele za pleme odbralo. Izve se pa tudi za slabo molznico, ki dá tako malo mleka, da jo je treba odstraniti.

Slednjič je z molžo na poskušnjo gospodarju dana priložnost, se prepričati o poštenosti pri mlekarstvu sodelujočih oseb.

5. Ravnanje z mlekom v hlevu.

Namolženo mleko naj se izlije vse v eno posodo; skupno zlivanje mleka ima to prednost, da je mleko skozi in skozi ene kakovosti, ter vsled tega tudi ena-